

Súhrn základov kresťanstva v kocke

pre študentov 1. ročníka gymnázií a stredných škôl

© inky 2011

1. Koľko Bohov poznáme? „³⁹ Dnes teda vedz a vezmi si k srdcu, že Pán je jediný Boh hore na nebi a dolu na zemi, iného niet. (Deu 4:39 SSV)“

2. Čo vieme o Bohu?

a. je **svätý** „*Buďte svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý!* (Lev 19:2 SSV)“

b. Je **láska**: „¹⁶ A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom. (1Jo 4:16 SSV)“

3. Koho ale miloval Boh ešte pred stvorením sveta a anjelov, ak láska je vzťah medzi osobami? „*Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého* (Mat 28:19 SSV)“, resp. „*Boh je jediný, ale nie osamotený!*“ (Vyznanie Damasovo, 5. storočie), resp. „*Toto je katolícka viera: uctievať jedného Boha v Trojici, Trojicu v Jednote, bez zmätenia osôb a delenia podstaty: lebo iná je Osoba Otca, iná Osoba Syna a iná Osoba Ducha Svätého, ale božstvo Otca, Syna a Ducha Svätého je jedno, patrí im rovnaká sláva a rovnako večná je aj ich veleba.*“ (Sv. Atanáž, 3. – 4. storočie); resp. „*My pevne veríme a úprimne vyznávame, že je iba jeden pravý Boh, večný a nesmierny, nepochopiteľný, všemohúci a nevyjadriteľný, Otec, Syn a Duch Svätý: tri osoby, ale jedna existencia, jedna podstata a absolútne jednotná prirodzenosť.*“ (IV. lateránsky koncil, 1215).

a. **Je OTEC Bohom?** „³ Nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, Otec milosrdenstva a Boh všetkej útechy! (2Co 1:3 SSV)“

b. **Je SYN (známy ľudom ako Ježiš Kristus) Bohom?** „*Preto sa Židia ešte väčšmi usilovali zabiť ho, lebo nielenže porušoval sobotu, ale aj Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu.* (Joh 5:18 SSV)“

c. **Je DUCH SVÄTÝ Bohom?** „³ Peter povedal: „*Ananiáš, prečo ti satan naplnil srdce, aby si luhal Duchu Svätému ... Neluhal si ľudom, ale Bohu!*“ (Act 5:3-4 SSV)“

4. Chýbalo Bohu niečo predtým, než stvoril svet a človeka? (Nič... ☺) „*Kto mu dal niečo prvý, aby mu bolo treba vrátiť?* ³⁶ *Lebo od neho, skrze neho a pre neho je všetko. Jemu sláva naveky. Amen.* (Rom 11:35-36 SSV)“, resp. „*Nekonečne dokonalý a sám v sebe blažený Boh...*“ (KKC 1)

5. Prečo potom teda Boh stvoril svet a človeka, ak Mu nič nechýbalo a nič nepotreboval? „⁴ *Veď v ňom (= v Kristovi) si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske;* ⁵ *on nás*

podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi ⁶ na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi. (Eph 1:4-6 SSV)“, resp. „Ved’ (človek) jestvuje jedine preto, že ho Boh z lásky stvoril a že ho z lásky neprestajne udržuje.“ (II. vatikánsky koncil, Gaudium et spes 19; 20. storočie), resp. „...podľa číro dobrotivého rozhodnutia slobodne stvoril človeka, aby mu dal účasť na svojom blaženom živote.“ (KKC 1)

6. Prečo teda už teraz nie sme všetci blažení, ak to tak Boh chcel? „²³ Lebo Boh stvoril človeka pre neporušiteľnosť, urobil ho obrazom svojej podoby; ²⁴ závisťou diabla však prišla na svet smrť: skúsia ho tí, čo sú jeho korisťou. (Wis 2:23-24 SSV)“, resp. „²³ Lebo mzdou hriechu je smrť, ale Boží dar je večný život v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi. (Rom 6:23 SSV)“

7. V čom spočíva hriech? „Hřích je nejčastěji (ve SZ) překladem hebr. slova chattá, značícího sejítí s pravé cesty [určené zákonem nebo Bohem], chybiti se [prakem Sd 20,16], šlápnouti vedle [Př 19, 2n], minouti se cíle, nenajítí [Př 8,35n], být nevěrný [2Kr 18,14], nesplniti slib [Gn 43,9; 44,32], závazek [Lv 5,7]. ... Nejhlubšího pojmu pro h. užívají proroci a prorocká literatura [pěša’]. Je to označení vzpoury, odmítnutí, zpronevěření, zrady, odpadnutí, odstoupení, nevěrnosti vůči Bohu“ (A. Novotný)

a. Je to ODMIETNUTIE Boha ako Boha a tým pádom aj spoločenstva s Bohom: „¹⁰ Bol na svete a svet povstal skrze neho, a svet ho nepoznal. ¹¹ Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali. (Joh 1:10-11 SSV)“

b. Je to ZABLÚDENIE, kedy žijeme odlišne od Boha a ideme odlišnou životnou cestou, než na akú nás volá Boh a preto ani nedosahujeme svoj cieľ, ktorým je účasť na Božom blaženom živote: „³ Aj my sme kedysi boli nerozumní a neposlušní. Blúdili sme, slúžili všelijakým žiadostiam a rozkošiam, žili sme v zlobe a závisťi. Boli sme hodní opovrhnutia a vzájomne sme sa nenávideli. (Tit 3:3 SSV)“

8. Čo teda musím urobiť, aby som mohol Boží dar prijať a zanechal tak hriech? „³⁸ Peter im povedal: "Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha. (Act 2:38 SSV)“ – „pokánie“, gr. *metanoia*, znamená úplnú a hlbokú premenu celého nášho zmýšľania, založenú na viere, čiže hlbokom presvedčení a dôvere Ježišovi a Jeho Evanjeliu.

9. **Čo to v praxi znamená?** „Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme. (1Jó 3:1 SSV)“

10. **Čo tým získam, ak sa stanem Božím synom (dcérou)?** „¹⁵ Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" ¹⁶ Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. ¹⁷ Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. (Rom 8:15-17 SSV)“

11. **Čo už len môžeme po Bohu zdediť? Má Boh vôbec nejaký majetok? ☺**
„¹¹ A toto svedectvo je, že Boh nám dal večný život a tento život je v jeho Synovi. ¹² Kto má Syna, má život; kto nemá Syna, nemá Boží život. (1Jó 5:11-12 SSV)“, resp. „² Milovaní, teraz sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je. (1Jó 3:2 SSV)“, resp. „⁴ Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prisľúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastnými na Božej prirodzenosti (2Pe 1:4 SSV)“, resp. „³ Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. (Joh 14:3 SSV)“, resp. „²² A slávu, ktoré si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno - ²³ ja v nich a ty vo mne. (Joh 17:22-23 SSV)“

a. „Slovo sa stalo telom, aby nás urobilo „**účasťnými na Božej prirodzenosti**“ (2Pt 1,4): „Preto sa Božie Slovo stalo človekom a Boží Syn sa stal Synom človeka, aby sa človek spojil s Božím Slovom a dostal adoptívne synovstvo, a tak sa stal Božím synom.“ „Lebo on sa stal človekom, aby sme sa my mohli stať Bohom.“ „Keďže jednorodený Boží Syn chcel, aby sme mali účasť na jeho božstve, prijal našu prirodzenosť, stal sa človekom, aby ľudí urobil bohmi.“ (KKC 460)

b. Sv. Irenej z Lyonu (2. storočie): **Boh sa stal človekom preto, aby sa človek mohol stať bohom.** Sv. Hyppolit (3. storočie): Ak budeš poslúchať Jeho vážne prikázania a budeš dobrým nasledovníkom Jeho dobroty, budeš mu podobný a On ťa oslávi. Boh predsa nie je žobrák, **on aj teba urobil Bohom na svoj obraz!** Sv. Gregor Naziánsky (4. storočie): Mám byť s Kristom pochovaný a s Kristom vstať z mŕtvych, mám byť Kristovým spoludedičom, **stať sa Božím synom, a tak samým Bohom.** Sv. Maxim Vyznávač (6. storočie): **Všetko, čo má Boh – okrem identity bytia – prijíma ten, kto je milosťou zbožšťovaný.**

12. **Stojí to za to?** Najplnší možný život spočíva presne v tom, čo žije Boh:
- Sebaaktualizácia, čiže SVÄTOSŤ a DOKONALOSŤ**
 - Transcendencia, čiže DOKONALÁ LÁSKA a DOKONALÝ VZŤAH**
(v tomto prípade s Bohom) – porov. A. H. Maslow...
13. **Čo to presne odo mňa vyžaduje?**
- Uveriť Bohu a prijať Jeho ponuku na adopciu:** „(Boh) nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi (Eph 1:5 SSV)“
 - Prijať Boha za svojho skutočného a jediného Otca:** „⁹ Ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský. (Mat 23:9 SSV)“
 - Prijať identitu Božieho syna (dcéry) a naozaj sa ním aj stať:** ¹² *Ale tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi:* (Joh 1:12 SSV)“ resp. „*Napodobňujte Boha ako milované deti* (Eph 5:1 SSV)“
 - Od koho sa môžem naučiť, čo takáto identita znamená a čo to znamená stať sa synom (dcérou) Boha a byť ako Boh?** „²⁹ *Lebo ktorých (Boh) predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi.* (Rom 8:29 SSV)“, resp. „*Ani sa nedávajte volať Učiteľmi, lebo len jediný je váš Učiteľ, Kristus.* (Mat 23:10 SSV)“, resp. „*V Antiochii učeníkov prvý raz nazvali kresťanmi.* (Act 11:26 SSV)“
 - Vo všetkom sa tak pretvárať v Krista a pripodobňovať sa Mu, stávať sa tak „synom v Synovi“:** „*Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš* (Phi 2:5 SSV)“, resp. „³ *Každý, kto má túto nádej v neho, usiluje sa byť čistý, ako je on (Kristus) čistý.* (1Jo 3:3 SSV)“, resp. „*oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí.* (Rom 13:14 SSV)“, resp. „*sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení.* (Rom 8:17 SSV)“
 - To odo mňa ale vyžaduje ochotu „zomrieť“ svojej doterajšej identite, doterajším postojom, mysleniu, názorom, celému doterajšiemu spôsobu života:** „*Musíte sa znova narodiť.* (Joh 3:7 SSV)“, resp. „*Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom.* (Luk 14:33 SSV)“, resp. „*máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy,* ²³ *a obnovovať sa duchovne*

premenou zmýšľania, ²⁴ obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. (Eph 4:22-24 SSV)“

- d. **Prijať Božiu ponuku stať sa Božím dedičom:** „¹⁷ Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia (Rom 8:17 SSV)“
- e. **Vyvoliť si Nebo za svoje od Boha darované a odteraz jediné dedičné vlastníctvo, jediný domov a jedinú vlasť, ktorú mám:** „²⁰ Ved' naša vlasť je v nebi. (Phi 3:20 SSV)“, resp. „⁸ Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána. (2Co 5:8 SSV)“, resp. „² V dome môjho Otca je mnoho prýbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?! ³ Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. (Joh 14:2-3 SSV)“, resp. „Všetci títo ... vyznávali, že sú na zemi iba cudzincami a pútnikmi. (Heb 11:13 SSV)“; resp. „Milovaní, prosím vás ako cudzincov a pútnikov... (1Pe 2:11 SSV)“
- f. **Vstúpiť do úplne nových vzťahov, založených na Bohu a Jeho dare Božieho synovstva:** „¹⁶ Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela. (2Co 5:16 SSV)“
- g. **S ostatnými kresťanmi navzájom sa stať opravdivými súrodencami a pokrvnými:** „Vy sa nedávajte volať Rabbi, lebo len jeden je váš Učiteľ, vy všetci ste bratia. (Mat 23:8 SSV)“, porov. „Ale v Kristovi Ježišovi ste sa teraz vy, čo ste boli kedysi d'aleko, stali skrze Kristovu krv blízkymi. (Eph 2:13 SSV)“
- h. **Vytvoriť spolu s ostatnými kresťanmi jedinú, skutočnú, opravdivú rodinu, Božiu rodinu, Cirkev:** „¹⁰ Kým teda máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich. (Gal 6:10 SSV)“
- i. **Prijať za svoje Otcove zámery a diela, ktoré sú odteraz už aj našimi vlastnými „rodinnými záležitosťami“...:** „Pokož vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás. (Joh 20:21 SSV)“, resp. „Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Duchu Svätého ²⁰ a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta. (Mat 28:19-20 SSV)“
- j. **... pretože všetci ľudia okolo nás sú odteraz nič viac a nič menej, než naši stratení, ale stále opravdiví súrodenci, ktorým túžime pomôcť tiež sa vrátiť do jednoty Božej rodiny, ako to vidíme už aj u Ježiša:** „Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince. Aj tie musím priviesť a budú počuť môj hlas; a bude jedno stádo a jeden pastier (Joh 10:16 SSV)“

- k. **Z lásky k Bohu a k všetkým ľuďom sa usilovať byť v tomto všetkom a pre toto všetko najlepší možný, dokonalý, svätý!** „¹⁶ Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na poučanie, na usvedčovanie, na nápravu a na výchovu v spravodlivosti, ¹⁷ aby bol Boží človek dokonalý a pripravený na každé dobré dielo. (2Ti 3:16-17 SSV)“, resp. „¹⁰ Ved' sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali. (Eph 2:10 SSV)“, resp. „Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec. (Mat 5:48 SSV)“
- l. **Prijať Ducha Svätého, v ktorom sa všetko spečat'uje a završuje:** „Lebo kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho (= Boží). (Rom 8:9 SSV)“, resp. „Ved' všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi. ¹⁵ Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" (Rom 8:14-15 SSV)“, resp. „Len skrze Ducha máme účasť na Bohu. Sprostredkovaním Ducha sa stávame účastnými na Božej prirodzenosti... Preto tí, v ktorých prebýva Duch, sú zbožštení. (Sv. Atanáž Alexandrijský, 4. storočie)“
- m. **A to všetko až do úplnej krajnosti:** „Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. (Mat 16:25 SSV)“; resp. „Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. (1Jo 3:16 SSV)“, resp. „Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený. (Mar 13:13 SSV)“

14. Kde žije táto Božia rodina dnes, aby som v nej aj ja mohol žiť?

- a. **JEŽIŠ** prichádza v mene svojho Otca, aby Ho tu, na zemi, sprítomnil a zhromaždil okolo seba (ako starší brat, zastupujúci a konajúci v Mene Otca) Jeho roztratenú rodinu:
- Stojí na Otcovej pozícii:** „Filip, tol'ký čas som s vami a nepoznáš ma?! Kto vidí mňa, vidí Otca. (Joh 14:9 SSV)“
 - Koná Otcove zámery:** „...lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. (Joh 6:38 SSV)“
 - A nakoniec k učeníkom má vzťah ako otec k synom:** „Deti moje, ešte chvíľku som s vami... (Joh 13:33 SSV)“
 - ... a považuje ich za svoju rodinu:** „Rozhliadol sa po tých, čo sedeli okolo neho, a povedal: "Hľa, moja matka a moji bratia. (Mar 3:34 SSV)“

b. **APOŠTOLI** po odchode Krista pokračovali v tomto Jeho diele „sprítomňovať Otca“ a zhromažďovať okolo seba Božiu rodinu:

- i. Pristupujú ku svojim učeníkom takisto ako k deťom: „*Deti moje, toto vám píšem, aby ste nehrešili. (1Jo 2:1 SSV) ... Deti moje, je posledná hodina. (1Jo 2:18 SSV) ... A teraz, deti moje, ostávajú v ňom (1Jo 2:28 SSV) ... Deti moje, nech vás nik nezvedie. (1Jo 3:7 SSV) ... Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom (1Jo 3:18 SSV) ... Vy, deti moje, ste z Boha a zvíťazili ste (1Jo 4:4 SSV) ... Deti moje, chráňte sa modiel! (1Jo 5:21 SSV) ...⁴ Nemám väčšej radosti, ako keď počujem, že moje deti žijú v pravde. (3Jo 1:4 SSV)*“
- ii. **A sami seba vnímajú ako tých, ktorí z Božieho poverenia vykonávajú „úrad otcov“ v Mene jediného Otca v Nebi...:** „¹⁵ *Ved' keby ste mali hoc aj desaťtisíc vychovávateľov v Kristovi, otcov nemáte mnoho, lebo v Kristovi Ježišovi ja som vás splodil skrze evanjelium. ¹⁶ Prosím vás teda, napodobňujte ma! (1Co 4:15-16 SSV)*“, resp. „¹⁹ *Deti moje, znovu vás v bolestiach rodím, kým vo vás nebude stvárnený Kristus. (Gal 4:19 SSV)*“, resp. „*Títovi, pravému synovi podľa spoločnej viery: Milosť a pokoj od Boha Otca (Tit 1:4 SSV)*“, resp. „*prosím ťa za svojho syna Onezima, ktorého som splodil v okovách. (Phm 1:10 SSV)*“
- iii. ... **ako to robil pred nimi Ježiš:** „*Preto, svätí bratia, účastníci nebeského povolania, hľad'te na Ježiša, apoštola a veľkňaza nášho vyznania. (Heb 3:1 SSV)*“

c. **BISKUPI A STARŠÍ:** V cirkvi tento úrad ďalej pokračuje pod názvom „biskupi“ a „starší“:

- i. „*Starších, čo sú medzi vami, prosím ako spolustarší a svedok Kristových utrpení, (1Pe 5:1 SSV)*“ – prepojenie a stotožnenie s úradom apoštola
- ii. „²⁵ *Ved' ste boli ako blúdiace ovce, ale teraz ste sa vrátili k pastierovi a biskupovi svojich duší. (1Pe 2:25 SSV)*“ – a prepojenie s poslaním, miestom a úradom samého Krista.
- iii. **Preto apoštoli všade ustanovovali vhodných ľudí za „starších“ (= prezbyterov, čiže kňazov), aby (ako na to prišiel už Scott Hahn) všade vytvárali túto rodinnú štruktúru s otcom konajúcim v Mene Otca na čele** – porov.: „¹⁴ *Preto zohýnam kolena pred*

Otcom, ¹⁵ od ktorého má meno každé otcovstvo na nebi i na zemi (Eph 3:14-15 SSV)“

iv. „Na to som ťa nechal na Kréte, aby si usporiadal, čo ešte treba, a po mestách ustanovil starších, ako som ti prikázal. ... ⁷ Lebo biskup ako Boží správca musí byť bez úhony, nie pyšný, hnevlivý, pijan, bitkár, ani žiadostivý mrzkého zisku, ⁸ ale pohostinný, láskavý, triezvy, spravodlivý, nábožný, zdržanlivý, ⁹ taký, ktorý sa drží spoľahlivého slova podľa učenia, aby bol schopný aj povzbudzovať v zdravom učení, aj usvedčovať tých, čo protirečia. (Tit 1:5.7-9 SSV)“ – čiže **má mať vlastnosti, zodpovednosť, ale aj autoritu opravdivého „námestníka Otca“ v Božej rodine!**

d. **Aj preto dokážeme pochopiť rálne slová sv. Ignáca Antiochijského:** „Zdravím ji (= Církev ve Filadelfii) v krvi Ježíše Krista, který dává věčnou a stálou radost těm, kteří žijí v jednotě s biskupem, jeho kněžími a diakony podle vůle Ježíše Krista zvolenými a které, aby byli pevní, posílil On z vlastního rozhodnutí Duchem Svatým.“ (Ignác Antiochijský Filadelfčanom, úvod)“, resp. „Všetci nech mají v úcte diakonov ako samého Ježíša Krista, biskupov ako Otcov príklad a kňazov ako Boží senát a poradný zbor apoštolov. Bez nich sa cirkev nemôže nazývať cirkvou! ... Takýchto ľudí (= bludárov) sa chráňte! A bude to vtedy, ak nespyšniete a neodlúčite sa od Boha Ježíša Krista, od biskupa a od apoštolského zriadenia. Kto je vo vnútri cirkvi, je čistý. To znamená: kto niečo koná bez biskupa, kňazov a diakonov, ten nemá čisté svedomie! (Ignác Antiochijský Trallančanom; 107 po Kr.)“

i. **Jednoducho** – povedané obrazne: „**parta teenagerov, ktorí ušli z domu**“, **nemôže sama, bez otca, vytvoriť rodinu – a rovnako to nemôže nikto vzhľadom na Božiu rodinu, Církev.** Tú založil Ježiš a postavil ju na základe apoštolov – a inú, mimo nich a bez nich, si „stvorit“ nemôžeme... „²⁰ Ste postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš. (Eph 2:20 SSV)“ + „¹¹ Lebo nik nemôže položiť iný základ okrem toho, čo je už položený, a je ním Ježiš Kristus. (1Co 3:11 SSV)“

e. **DODNES je táto schéma v Cirkvi prítomná a viditeľná,** napríklad:

- i. v oslovení „pápež“, čiže „otec“
- ii. v titulovaní kňazov a biskupov ako „otcovia“

iii. a zakotvené v cirkevnom práve ☺:

1. **FARÁR** má „poznať veriacich, zverených do jeho starostlivosti; preto má navštevovať rodiny, mať účasť na starostiach, súženiach a osobitne na žiaľoch veriacich a v Pánovi ich posilňovať, ako aj múdro karhať, keď v niečom pochybili; chorým, predovšetkým umierajúcim má pomáhať súcitnou láskou, s osobitnou pozornosťou sa má ujímať chudobných, utrápených, osamelých, vyhnaných z vlasti a tých, na ktorých doliehajú osobitné trápenia.“ (porov. c. 528 a 529 CIC)
2. **BISKUP**: „má byť starostlivý voči všetkým veriacim, ktorí sú zverení do jeho starostlivosti, bez ohľadu na ich vek, postavenie alebo národnosť. Pamätajúc na to, že je zaviazaný dávať príklad svätosti v láske, poníženosti a jednoduchosti života, má sa všemožne usilovať napomáhať svätosť veriacich podľa povolania vlastného každému z nich, a keďže je hlavným rozdávatelom Božích tajomstiev, má sa stále vynasnažovať, aby veriaci zverení jeho starostlivosti slávením sviatostí rástli v milosti a aby poznali a žili veľkonočné tajomstvo.“ (porov. c. 528 a 529 CIC) – je to akoby „otec otcov“, ktorými sú kňazi v jednotlivých farnostiach.
3. **PÁPEŽ**: potom završuje túto „pyramídu“ Božej rodiny ako „sluha sluhov Božích“ – námestník Kristov (ako On bol námestník Otcov), slúžiaci tak na Kristovom mieste a Jeho poverenia všetkým, všade, na celom svete.

15. Ako sa môžem stať členom Cirkvi – Božej rodiny?

a. **Znamená to jednoducho a do dôsledkov začať žiť RODINNÉ VZŤAHY s Bohom, navzájom s bratmi a sestrami v Cirkvi, ako aj voči „strateným bratom a sestram“ mimo rodiny Cirkvi:**

i. **S BOHOM:**

1. **Dôvera ako voči Otcovi**: „⁷ Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvorí vám! ⁸ Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvorí. ⁹ Alebo je medzi vami človek, čo by podal synovi kameň, keď ho prosí o chlieb? ¹⁰ Alebo keby pýtal rybu, čo by mu dal hada? ¹¹ Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo

skôr dá váš Otec, ktorý je na nebesiach, dobré veci tým, čo ho prosia. (Mat 7:7-11 SSV)“

2. **Synovská oddanosť Otcovi:** „²¹ Nie každý, kto mi hovorí: „Pane, Pane,“ vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach. (Mat 7:21 SSV)“, resp. „Lebo každý, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, je môj brat i sestra i matka. (Mat 12:50 SSV)“

ii. **SO SÚRODENCAMI V BOŽEJ RODINE:** „¹² Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás. (Joh 15:12 SSV)“, resp. „²¹ A toto prikázanie máme od neho: aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata. (1Jo 4:21 SSV)“

1. **a to hmatateľne a konkrétne:** „⁴² Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách. ⁴³ Všetkých sa zmocňovala bázeň; prostredníctvom apoštolov sa dialo množstvo divov a znamení. ⁴⁴ Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. (Act 2:42-44 SSV)“, resp. „² Neste si vzájomne bremená, a tak naplníte Kristov zákon. (Gal 6:2 SSV)“ (!!!), resp. „¹⁷ Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska? ¹⁸ Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou. (1Jo 3:17-18 SSV)“ – zaujímavé spojenie je „Božia láska“, nie „láska k Bohu“! Pretože byť kresťanom znamená milovať ako Boh, milovať Božou láskou – a teda *rodinnou* láskou!!!

iii. **S OSTATNÝMI ĽUĎMI:** „¹⁹ Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal. ²⁰ Pre Židov som sa stal akoby Židom, aby som získal Židov. Pre tých, čo sú pod zákonom, bol som akoby pod zákonom - hoci sám som nebol pod zákonom -, aby som získal tých, čo boli pod zákonom. ²¹ Pre tých, čo boli bez zákona, bol som akoby bez zákona - hoci bez Božieho zákona som nebol, ale bol som pod Kristovým zákonom -, aby som získal tých, čo boli bez zákona. ²² Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. ²³ A všetko robím pre evanjelium... (1Co 9:19-23 SSV)“

16. Akú úlohu v tom hrajú „vonkajšie prejavy náboženstva“, ako sú omša a podobne?

- a. **Počnúc Ježišom** platí ono „ako v Nebi, tak i na zemi“ a **Ježiš a Jeho apoštoli s biskupmi a staršími vytvárajú HMATATEĽNÚ A VIDITEĽNÚ Božiu rodinu na zemi – Cirkev** – ktorá ako taká má skutočnú, viditeľnú a hmatateľnú rodinnú štruktúru!
- b. **Ale má to aj iné, povedzme „rituálne“ prejavy:**
- i. **BEŽNÁ RODINA má tiež svoje rodinné rituály, ktoré vyjadrujú a súčasne napomáhajú jej jednote:**
1. *spoločný nedeľný obed*
 2. *slávenie narodením a menín jej členov*
 3. *slávenie významných sviatkov a dní, hoci aj výročie sobáša a podobne.*
 4. *oslovovanie sa ako otec, matka, brat, sestra, tykanie si,...*
- ii. **BOŽIA RODINA na zemi to prežíva úplne rovnako:**
1. **NEDEĽNÁ EUCHARISTIA** ako „nedeľný obed“ a stretnutie sa celej Božej rodiny v danom meste (mieste)
 2. **SVIATKY** jej svätých členov
 3. **OSLAVA** významných dní, hoci aj napríklad Veľkej noci a podobne
 4. **OSLOVOVANIE SA** ako bratia a sestry, tykanie si,...

17. Môžem z toho niečo vynechať a ostať ešte stále katolíkom?

V kresťanstve sú veci:

- a. **PODSTATNÉ** – a tam **nie je možný žiaden kompromis:**
- i. **BOH, ktorý je OTEC** – ak si vyberiem za „otca“ niekoho iného, alebo nepovažujem Boha za svojho skutočného otca, nemôžem byť kresťanom.
- ii. **SYNOVSTVO** – ak nemienim žiť ako Boží syn (dcéra) podľa vzoru Krista, nemôžem byť kresťanom.
- iii. **RODINA** – Boh založil na zemi jedinú rodinu, postavenú na Kristovi a apoštoloch a ich nástupcoch. Ak nemienim vstúpiť do rodinných vzťahov vo vnútri spoločenstva Cirkvi a žiť v tejto Božej rodine so svojimi súrodencami vo viere, nemôžem byť kresťanom – rovnako ako nemôžem len tak, kedykoľvek sa mi zachce, zakladať si nejaké vlastné „Božie rodiny“ (ako to urobili napríklad Svedkovia

Jehovovi, či desiatky tisíc protestantských cirkví, cirkvičiek a siekt...).

iv. **LÁSKA TVORIACA JEDNOTU** podľa Ježišových slov: „²² A slávu, ktoré si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno - ²³ ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa. (Joh 17:22-23 SSV)“ – ak toto nemienim, nemôžem byť kresťanom.

b. **DÔLEŽITÉ** – sem patria veci, ktoré síce nie sú podstatné, ale sú ešte stále v srdci Božej rodiny – Cirkvi, či blízko neho.

i. **Sem patrí napríklad aj nedeľná omša:**

1. *V bežnej rodine jej miesto zodpovedá nedeľnému zhromaždeniu sa rodiny a spoločnému obedu. Nie je to modla. Nie je tu nutnosť zúčastniť sa obeda za každú cenu. Sú prípady, kedy sa jednoducho niekto nedostaví a je to v poriadku: je chorý, má nevyhnutnú prácu, alebo je možno na výlete, či na dovolenke. Ale každý vie, kedy a koľko je ešte únosné – a ak sa niekto tomuto stretnutiu vyhýba dobrovoľne a bezdôvodne, dáva tým vlastne už len najavo, že sa viac necíti členom rodiny a už k nej nepatrí...*

2. **Podobne to platím o stretnutí Božej rodiny v nedeľu a o spoločnom slávení Baránkovej hostiny – Eucharistie.** Nie je to modla. Nie je tu nutnosť zúčastniť sa svätej omše za každú cenu. Sú prípady, kedy sa jednoducho niekto nedostaví a je to v poriadku: je chorý, má nevyhnutnú prácu, alebo je možno na výlete, či na dovolenke. Ale každý vie, kedy a koľko je ešte únosné – a ak sa niekto tomuto stretnutiu vyhýba dobrovoľne a bezdôvodne, dáva tým vlastne už len najavo, že sa viac necíti členom rodiny a už k nej nepatrí...

ii. **Podobne „fungujú“ aj ostatné veci na tejto úrovni...**

c. **DOPLNKOVÉ A VEDĽAJŠIE – TU VLÁDNE „ROZUMNÁ SLOBODA“:**

i. *V bežnej rodine napríklad môžu mať rôzni jej členovia rôzne zvyky, rôzne tradície, rôzne záujmy, záľuby,... Nie sú to podstatné veci. Kým neškodí rodine ako takej, alebo nie sú vyslovene zlé, je jedno, kto ako a čomu z toho sa venuje!*

ii. **Podobne v Božej rodine** – Cirkvi existuje obrovské množstvo takýchto doplnkových zvyklostí, tradícii, ale aj záujmov a povolaní:

1. **Rôznosť tradícii** (len si spomeňte na najrôznejšie vianočné zvyky!) – a to aj na úrovni ako je obrad slávenia eucharistie, či otázka celibátu u kňazov a podobne.
2. **Rôznosť povolaní a záujmov** – len si spočítajme rehole a ich obrovskú rôznorodosť, či rôzne hnutia, spoločenstvá a spirituality...
3. **Rôznosť pohľadov a spiritualít**: niekto uprednostňuje ruženec, niekto hesychazmus, niekto modlitbu mlčania, niekto obľubuje krížovú cestu, pre niekoho je to utrpenie byť na nej ☺ a podobne...
4. atď.

a. *Je to ako s jedlom: JED je zlý vždy a všade a preto ho nikto jesť nebude. VODA je povinná každému, nikto nemôže nepiť. No a ostatné jedlo je v zásade všetko dobré a všetko výživné – a je na každom jednom človekovi, čo mu chutí a čo uprednostní. Prečo by to mal byť dôvod pohrdania, či posudzovania?*

b. **Podobne v kresťanstve** jestvuje JED (= Hriech, kde nejestvuje kompromis), VODA (= povinné a nutné veci, ktoré nie je možné zanechať, ani za nič iné vymeniť) – a potom OSTATNÉ JEDLO (= všetko ostatné, v zásade prínosné a užitočné, kde si každý môže vybrať podľa toho, čo mu viac a lepšie „sedí“).

d. **PODMIENKY TEJTO SLOBODY:**

- i. *„...len nech je každý úplne presvedčený o svojom (Rom 14:5 SSV)“ V gréčtine doslova „v myšli svojej dokonalý“, resp. zavŕšený – čiže bez pochybovania, pretože „kto je, hoci má pochybnosti, je odsúdený, lebo to nebolo z viery; a všetko, čo nie je z viery, je hriech. (Rom 14:23 SSV)“. Čiže každé konanie musí vychádzať z úprimného presvedčenia, založeného na viere, ktorého cieľom nie je uľahčiť si, či niečo si ospravedlniť sám pred sebou, ale úprimne slúžiť Bohu: „v horlivosti neochabujte, buďte vrúcneho ducha, slúžte Pánovi. (Rom 12:11 SSV)“ resp. „Kto zachováva deň, zachováva ho kvôli Pánovi; kto je, je kvôli Pánovi, veď vzdáva vďaka Bohu; a kto neje, neje kvôli Pánovi a vzdáva vďaka Bohu.“⁷*

Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera; ⁸ lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi. (Rom 14:6-8 SSV)“

- ii. **Nech je to bez povyšovania sa, ale aj bez úzkosti:** „²² Tú vieru, ktorú máš, maj sám pre seba pred Bohom. Blahoslavený, kto nesúdi seba samého za to, čo uznáva za dobré. (Rom 14:22 SSV)“ – fakt krásna veta. Hovorí, že **na jednej strane by sa určite nemalo stať, že sa budeme pred inými vyťahovať**, akí sme my už „zrelí vo viere“ (a súčasne totálne retardovaní v láske ☺), **ale na druhej strane** to, že sa v takýchto podružných veciach líšime hoci aj od väčšiny, **by v nás nemalo vyvolávať výčitky svedomia a úzkosti**, pokiaľ sme naozaj o svojom úprimne a vo viere presvedčení.
- iii. **Nech je to bez posudzovania, alebo pohrdania:** „¹⁰ Prečo teda súdiš svojho brata? A ty prečo svojím bratom pohrdaš? Ved' všetci budeme stáť pred Božou súdnou stolicou. (Rom 14:10 SSV)“
- iv. **Základným a najdôležitejším kritériom je ale vždy opravdivé dobro a budovanie Božej rodiny – Cirkvi – a dobro jej členov!** „¹² "Všetko smiem." Ale nie všetko osoží. "Všetko smiem." Ale ja sa ničím nedám zotročiť. (1Co 6:12 SSV)“, resp. „¹³ Nesúd'me už teda jeden druhého, ale radšej hľadte, aby ste neboli bratovi na pád alebo na pohoršenie. . ²⁰ Nenič Božie dielo pre jedlo! Ono je všetko čisté, ale zlé je pre človeka, ktorý jedením pohoršuje. ²¹ Dobre je nejest' mäso a nepiť víno ani nič, čo pohoršuje tvojho brata.“ (Rim 14,13.20n), resp. „Nech sa každý z nás páči blížnemu na jeho dobro a budovanie. ³ Ved' ani Kristus nehľadal záľubu v sebe...“ (Rim 16,17).

18. Môžem si nejako overiť, či moje kresťanstvo ešte „funguje“, alebo či som už prekročil hranicu únosnosti a „vypadol“ z Božej rodiny?

- a. **Dar Ducha Svätého:** „¹³ A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha. (1Jo 4:13 SSV)“
- b. **Ovocie Ducha Svätého:** „Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť. Proti tomuto zákona niet.“ (Gal 5,23)
- c. **Znamená, ktoré nás sprevádzajú:** „Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený. A tých, čo uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyhánat' zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi, hady budú brať do rúk a ak niečo

smrtonosné vypijú, neuškodí im; na chorých budú vkladat' ruky a tí ozdravejú.“ Keď im to Pán Ježiš povedal, vzatý bol do neba a zasadol po pravici Boha. Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a ich slová potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali.“ (Mk 10,14-20)

- d. **Víťazstvo nad hriechom:** „Lebo láska k Bohu spočíva v tom, že zachovávame jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera. ... Vieme, že nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne.“ (1 Jn 5,1-4)
- e. **Bratská láska, ktorá medzi nami vytvára opravdivú jednotu Božej rodiny:** „³⁵ Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať. (Joh 13:35 SSV)“, resp. „Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa. (Joh 17:23 SSV)“; resp. „¹⁰ Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata. (1Jo 3:10 SSV)“
- f. **Túžba po návrate do vlasti namiesto strachu zo smrti:** „Ved' pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk. Ale ak žiť v tele znamená pre mňa plodnú prácu, neviem, čo si vyvolíť. Oboje na mňa dolieha: túžim zomrieť a byť s Kristom, a to by bolo oveľa lepšie, ale zostať v tele je zasa potrebnejšie pre vás.“ (Flp 1,21-24), resp. „¹⁸ V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. (1Jo 4:18 SSV)“
- g. **atď.**

Kresťanstvo v štyroch krokoch krátko a stručne:

- **VIERA:** „Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom.“
- **NÁDEJ:** Veríš, že aj TY sa môžeš stať Božím synom (dcérou) a tak byť ako Boh?
- **LÁSKA:** Túžiš byť ako Boh?
- **METANOIA:** Tak teda buď ako Boh!